

Programování 1 pro matematiky

---

1. cvičení, 29,30-9-2021

---

tags: Programování 1 2021, středa, čtvrtek

Obsah:

- co budeme dělat v tomto semestru
- co od sebe očekáváme a pravidla hry
- první kroky v Pythonu

Co budeme dělat

NMN111 Programování I, dotace 0/2, zakončení zápočtem

Náplní předmětu Programování 1 jsou základy programovacího jazyka Python, ovládnutí jeho příkazů a také praktické práce u počítače při psaní a ladění programů. Jde nám tedy pouze o technickou stránku věci, nebudeme se příliš věnovat nějakému výkladu algoritmů a už vůbec ne jejich efektivitě, tomu bude věnován až předmět Programování 2 v letním semestru.

V minulých letech jsme během zimního semestru učivo procházeli zhruba následovně:

1. Úvod, podmínky k zápočtu, ReCodEx. Instalace Pythonu, IDLE. Python jako kalkulačka. Výrazy, operace s čísly, relace, logické spojky. Programy - základní input a print, while, if, indentace, komentáře.
2. Pořádně print, if (zanořování, elif), ciferný součet, Euklidův algoritmus, test prvočíselnosti.
3. Zpracování posloupnosti dat. Seznamy, operace, indexování.
4. Seznamy - operace. Více čísel na řádku - split(). Fibonacciho čísla, vyhledávání v poli, třídění.
5. Formátovaný výstup. Ladění programu. Funkce - parametry, lokalita.
6. Řezy seznamů a řetězce.
7. N-tice (tuples). List comprehension. Gaussova eliminace.
8. Množiny a slovníky.
9. Základy objektového programování.
10. Objektový návrh programu.
11. Funkce jako objekt. Lambda-funkce.
12. Soubory. Výjimky.
13. Standardní knihovna (random, itertools, ...)

Tento přehled je jen rámcový, k jednotlivým tématům se budeme opakovaně vracet v kruzích.

Pomoc

Budeme dělat jednoduché věci, ale programování je spojeno s častými pocity frustrace, když vám nebude fungovat něco, co by podle vás určitě fungovat mělo. Základní postup v takovémto případě je zeptat se lámanou angličtinou Googlu. Zpravidla najdete kvalifikovanou odpověď.

Klidně se ptejte i mě, v průběhu cvičení, nebo e-mailem. Nepodceňujte zejména problémy s instalací nebo během Pythonu na svém počítači, ty je potřeba vyřešit bezodkladně.

Podmínky zápočtu

Budete dostávat domácí úkoly a odevzdávat je přes *ReCodEx*. Více k *ReCodExu* si povíme za chvíličku.

Pro zápočet budu požadovat **70% správných odevzdaných domácích úkolů**. Hodnocení bude tolerantní: váš kód nemusí být úplně správný, pokud bude jasně vykazovat autenticky vynaložené úsilí a adekvátní zvládnutí probraných témat.

Instalace Pythonu

Tady máme vícero možností a nechám na váš výběr, kterou si zvolíte.

1. Základní distribuce Pythonu

Stáhněte si instalátor pro svůj systém tady: <https://www.python.org/downloads/>.

Zvolte si nejnovější verzi 3.9. Součástí je vlastní interpret a jednoduché IDE *Idle*. S tímto klidně vystačíte pro celý kurz.

2. Anaconda

Toto je velká distribuce, která obsahuje rozsáhlou podporu pro využití Pythonu ke zpracování dat, strojové učení a pod. Stáhnete si ji tady: <https://www.anaconda.com/products/individual> a zabere vám docela hodně místa na disku. Součástí je i vyspělé IDE pro vývoj v Pythonu - *Spyder*.

3. Google Colab notebooky

Nemusíte nic instalovat, stačí jít na colab.google.com a začít psát kód do notebooku.

IDE pro Python

Existuje několik programovacích editorů a vývojových prostředí pro Python, například *PyCharm*, *Atom*, *Sublime Text*, atd. Klidně si na ně přejděte, když vám spartánské *Idle* přestane vyhovovat.

ReCodEx: systém pro kontrolu domácích úloh

Zaregistrujte se v ReCodExu, <https://recodex.mff.cuni.cz/>. Můžete použít svoje přístupové údaje do SISu. Pak se prosím zaregistrujte do skupiny pro toto cvičení, můžete tak učinit volbou "SIS integration".

V ReCodExu najdete své domácí úkoly a budete je tady i odevzdávat.

První kroky v Pythonu

Konečně se dostáváme k vlastnímu programování.

Práce s konzolí - Python jako kalkulačka

```

1  >>> 1+1
2  2
3  >>> 2+3*4+5
4  19
5  >>> 2 + 3*4 + 5
6  19
7  >>> (2+3)*(4+5)
8  45
9  >>> 2**10
10 1024
11 >>> 2**100
12 1267650600228229401496703205376

```

Desetinná čísla

```

1  >>> 1/3
2  0.3333333333333333
3  >>> 1/3 * 3
4  1.0
5  >>> 1/6 + 1/6 + 1/6 + 1/6 + 1/6 + 1/6
6  0.9999999999999999
7  >>> 1 / (2**100)
8  7.888609052210118e-31

```

Celočíselné dělení a modulo

```

1  >>> 7 // 3
2  2
3  >>> 7 % 3
4  1
5  >>> -7 // 3
6  -3
7  >>> -(7//3)
8  -2
9  >>> (7 // 3) * 3 + 7 % 3
10 7

```

Proměnné

```

1  >>> a = 100
2  >>> b = 23
3  >>> a+b
4  123
5
6  >>> soucet = 0
7  >>> soucet = soucet + 10
8  >>> soucet = soucet + 3
9  >>> soucet
10 13
11 >>> soucet += 1
12 >>> soucet
13 14

```

Matematické funkce

```
1 >>> import math
2 >>> math.pi
3 3.141592653589793
4 >>> math.sin(math.pi / 3)
5 0.8660254037844386
```

Nápověda

```
1 >>> help(math.sin)
2 >>> help(math)
```

Logické výrazy

```
1 >>> 5**7 > 7**5
2 True
3 >>> math.cos(0) < 0
4 False
5 >>> 0.8 <= sin(pi/3) <= 0.9
6 True
7 >>> pi>3 and pi<4
8 True
9 >>> x>0 or not x>0
10 True
11 >>> 1 == 1
12 True
13 >>> 1 != 2
14 True
```

Náš první program: počítáme od 1 do 10

```
1 i = 1
2 while i <= 10:
3     print(i)
4     i += 1
```

Odsazení je v Pythonu nekompromisně vyžadováno a musí být konzistentní. Tedy pokaždé pro stejnou úroveň stejné odsazení. Nahrazuje závorky kolem programových struktur.

```
1 i = 1
2 while i <= 10:
3     if i%2 == 0:
4         print(i)
5     i += 1
```

Ted' se ještě zeptáme, do kolika se má počítat:

```

1 n = int(input("Do kolika chceš počítat? "))
2 i = 1
3 while i <= n:
4     if i%2 == 0:
5         print(i)
6     i += 1

```

Nakonec můžeme přidat do textu komentáře: Python ignoruje znaky za `#` až do konce řádku. Komentář s vykřičníkem v prvním řádku, `#!/usr/bin/env python3`, se nazývá *shebang* a v unixových systémech informuje, jak se má soubor spustit.

```

1 #!/usr/bin/env python3#!/usr/bin/env python3
2 # Nejprve zjistíme, do kolika počítat
3 n = int(input("Do kolika chceš počítat? "))
4 # Aktuální číslo
5 i = 1
6 while i <= n:          # Ještě pokračovat?
7     if i%2 == 0:       # Je číslo sudé?
8         print(i)
9     i += 1             # Další, prosím!

```

Radši nepoužívejte v zdrojovém kódu a v komentářích diakritiku, pokud to není nevyhnutné. Můžete občas narazit na ošklivé problémy.